

Další válka mezi Polskem a Ukrajinou. Velké nepřátelství

- CZ24 News | 10. listopadu 2023

POLSKO/UKRAJINA: Polsko-ukrajinské vztahy čelí po sporech ohledně ukrajinského obilí dalšímu problému. Tentokrát místo zemědělců stávkují polští řidiči kamionů, kterým vadí neomezený přístup ukrajinských dopravců, což narušuje polský přepravní systém. Kamiony proto zablokovaly tři klíčové hraniční přechody na ukrajinských hranicích. Ukrajina zuří a dovolává se zrušení blokády. Polští dopravci na rozdíl od zemědělců nemají podporu vlády, která vyzvala protestující ke zrušení akce.

Polsko od začátku války na Ukrajině platí za klíčového spojence Volodymyra Zelenského. Polsko mimo jiné přijalo více než milion ukrajinských uprchlíků a aktivně podporovalo humanitární, finanční a vojenskou pomoc pro Ukrajinu, jak v rámci EU tak NATO. Ukrajinsko-polské vztahy se však v posledních měsících ochlazují, ať už kvůli ukrajinskému obilí, které zaplavilo evropský trh nebo vyjádřením ukrajinských špiček o nedostatečné pomoci. V květnu Polsko stálo v čele pětice zemí, které uzavřely s Evropskou komisí dohodu, že se ukrajinské obilí nedostane na domácí trhy, ale bude přes ně alespoň povolen tranzit do zbytku světa. „Jde nám především o polské zemědělce,“ reagoval tehdejší premiér Mateusz Morawiecki s tím, že Polsko a ostatní země zaplavily miliony tun levného ukrajinského obilí, což mělo negativní vliv na polské zemědělce. Za poslední rok se dovoz pšenice z Ukrajiny do Polska zvýšil o více než 16 000 procent a kukuřice až o téměř 30 000 procent. Kvalita ukrajinského obilí je navíc dlouhodobě podrobována tvrdé kritice. Podle zjištění polských kontrolorů totiž ze 73 vzorků obilovin dovezených z Ukrajiny 17 z nich obsahovalo bakterii salmonely, v sedmnácti případech také zakázané pesticidy, u jedenácti vzorků šlo o genetické modifikace a u šesti vzorků mykotoxiny. Obilí obsahovalo také kovy, jako je rtuť, kadmium, železo či olovo.

Obilná dohoda velmi rozeznila ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, který si postěžoval předsedovi Evropské rady Charlesi Michelovi. „Vyjádřil jsem hluboké znepokojení nad takovým rozhodnutím a zdůraznil, že tyto kroky jsou hrubým porušením asociační dohody a zakládajících smluv EU,“ uvedl Zelenskyj, zatímco ukrajinské ministerstvo zahraničí zaslalo pěti zemím protestní nóty.

Ohledně obilí Zelenskyj hřímal i na půdě OSN, přičemž kritiku svých spojenců přehnal už i podle českých politiků. „Je alarmující vidět, jak někteří v Evropě, někteří naši přátelé v Evropě, solidaritu s námi jen hrají v politickém divadle a rozehrávají thriller s obilím. Má to vypadat, že hrají svou vlastní roli, ale ve skutečnosti pomáhají připravit scénu pro moskevské hranice,“ zaznělo z úst Zelenského.

Polské politické špičky si kritiku nenechávají líbit a Ukrajině vzkazují, že by bylo potřeba více vděku. Ministr kanceláře prezidenta Polské republiky Andrzeje Dudy, šéf Úřadu pro mezinárodní politiku Marcin Przydacz Zelenskému vzkázal, že by se měl starat spíše o utužování spojení než kritiku svých spojenců.

„My jsme v NATO, máme silnou armádu, jsme v EU, máme docela dobře fungující zemi. Ale Ukrajina má dnes problémy a mělo by jí záležet na tom, aby ji Polsko podpořilo. Ale my se nevnučujeme,“ zdůraznil ministr, že je to Ukrajina, kdo potřebuje pomoc.

Nyní Ukrajinu pobouřila blokáda hraničních přechodů kvůli kamionové dopravě, která vychází ze závazku Evropské unie. Polští řidiči kamionů blokují hraniční přechody s Ukrajinou na protest proti této dohodě, která umožňuje snadný přístup mnohem levnějších ukrajinských řidičů do bloku.

Od pondělí protestující zablokovali tři klíčové hraniční přechody Dorhusk-Jagodin, Korczowa-Krakovec a Hrebenne-Rava-Ruska a prohlásili, že hodlají zastavit komerční dopravu, dokud vláda ve Varšavě a rozhodující činitelé v Bruselu neobnoví omezení přepravních operací pro ukrajinské dopravce, která platila před loňskou invází Ruska na Ukrajinu.

„Uděláme to tak, jak to udělali zemědělci – budeme protestovat, dokud vláda neuzná, že existuje problém, a něco s tím neudělá,“ [uvedl jeden z protestujících, jak informuje server politico.eu.](#)

Polský dopravní průmysl uvádí, že letos polské hranice do konce roku překročí téměř milion kamionů, zatímco před válkou jich do Polska ročně projelo jen asi 180 000. Protestující na přechodech plánují povolit průjezd pouze jednomu kamionu za hodinu s výjimkou vozidel převážejících humanitární a vojenskou pomoc, zvířata nebo produkty podléhající rychlé zkáze; povolen bude i průjezd osobních automobilů.

Na rozdíl od zemědělců, kteří měli podporu vlády, což vyústilo v obilnou dohodu Evropské komise a několika zemí včetně Polska nebo Slovenska, řidiči kamionů takovou podporu nemají. Polská a ukrajinská vláda i Evropská komise vyzývají protestující, aby nechali kamiony projet.

„Naprosto nedoporučuji takové chování, kdy se blokuje hranice. Není to něco příliš evropského,“ řekla komisařka pro dopravu Adina Văleanová. „Podporujeme solidární pásy, které jsme vytvořili, abychom podpořili Ukrajinu a Moldavsko v jejich exportních a importních aktivitách. Pracujeme na dialogu se všemi zúčastněnými stranami, protože si nemyslím, že by se polské dopravní společnosti musely příliš obávat konkurence přicházející z Ukrajiny,“ prohlásila.

Polské ministerstvo pro infrastrukturu uvedlo v e-mailovém prohlášení: „Ministr infrastruktury zaslal členům protestního výboru dopis, v němž je vyzval ke zrušení blokády.“ Varšava trvá na tom, že nemůže narušit dohodu EU, prodlouženou do června příštího roku, která umožňuje přeprávcům přepravovat náklad mezi Ukrajinou a zemí EU bez dodatečného papírování, ale neumožňuje ukrajinským řidičům kamionů vyzvedávat a vykládat náklad v rámci EU.

„Dohodu uzavřela EU, takže dokud je v platnosti, nemohou členské státy uzavírat s Ukrajinou další dohody. V praxi to znamená, že Polsko nemůže zavést systém povinných povolení s Ukrajinou před vypršením platnosti dohody,“ uvedlo ministerstvo.

Své si samozřejmě řekla i rozezlená ukrajinská strana. „Vyzýváme polské protestující, aby přestali s

blokádou hranic a zvolili jiné formy obrany svých práv, které by nebránily pohybu přes hranice,“ uvedl v pondělním prohlášení ukrajinský velvyslanec v Polsku Vasyl Žaryč. „Takové metody pouze nahrávají našemu společnému nepříteli, ruským teroristům, a poškozují zájmy nejen Ukrajiny, ale i Polska a celé Evropy,“ prohlásil Žaryč.

Jenže podle polských autodopravců ukrajinští kamionoví dopravci přepravují zboží dokonce mezi jednotlivými místy v Polsku a rovněž přepravují náklad mezi Polskem a třetími zeměmi. Ničí tak polskou kamionovou dopravu, která nemůže konkurovat levným ukrajinským dopravcům. Mnoho menších dopravců prý čelí krachu.

„Mám malou firmu. Letos jsem musel zredukovat svůj vozový park o 40 procent na pouhých osm kamionů, protože Ukrajinci převážejí mnohem levněji,“ postěžoval si jeden z řidičů.

Podle ukrajinské strany jde ale o další bolestivou ránu od spojenců. „Polští dopravci blokující cesty k hraničním přechodům mezi Polskem a Ukrajinou ... jsou bolestivou ranou do zad Ukrajiny, která trpí ruskou agresí. Koridory solidarity mezi Ukrajinou a EU procházející přes území Polska jsou ohroženy,“ dodal Žaryč.

[ZDROJ](#)